

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 15.09.1999
KOM(1999) 451 endelig

EUROPA-KOMMISSIONENS ARBEJDSDOKUMENT

Retningslinjer for deltagelse i FN's 10. Konference om handel og udvikling

EUROPA-KOMMISSIONENS ARBEJDSDOKUMENT

Retningslinjer for deltagelse i FN's 10. Konference om handel og udvikling

1. Dette arbejdsdokument er udfærdiget med henblik på forberedelsen af EU's holdning på FN's 10. konference om handel og udvikling (UNCTAD X), der afholdes i Bangkok i Thailand fra den 12. til den 19. februar 2000, samt ved arbejdet i den forberedende komité til UNCTAD X, der træder sammen i Genève i december 1999.2.
2. I henhold artikel 133, 177, 178, 179, 180 og 181 i EF-traktaten, fremsender Kommissionen dette arbejdsdokument til Rådet til drøftelse og med henblik på udarbejdelse af rådskonklusioner, således at den kan anvendes som rettesnor for Fællesskabet og dets medlemsstater på UNCTAD X. I overensstemmelse med Kommissionens etablerede praksis vil Kommissionen og medlemsstaterne yderligere koordinere deres positioner på møder på selve konferencen.

I. INDLEDNING

3. Der vil på UNCTAD X blive fokuseret på spørgsmålet om globalisering som instrument til udvikling i alle verdens lande og for alle verdens folk. Globaliseringen giver nye muligheder for at integrere udviklingslandene i verdensøkonomien, bl.a., men ikke kun, på det handelsmæssige område, som UNCTAD blev grundlagt til beskæftige sig med. Gennem denne fokusering på globaliseringsspørgsmålet vil UNCTAD kunne bevare sin fremtrædende rolle i den internationale debat om de handelsmæssige spørgsmål, der er mest relevante i forbindelse bæredygtig udvikling.
4. Konferencen bør have udgangspunkt i en klar og fælles forståelse for sammenhængen mellem bæredygtig udvikling og globalisering, hvor liberalisering inden for handel og investeringer er et grundlæggende instrument. Hvis udviklingslandene skal drage nytte af og kunne tage udfordringerne ved globaliseringen op, må både de selv, donorlandene og det internationale samfund omvurdere udviklingsstrategierne og -politikken.
5. På dette område vil EU gennem drøftelserne på UNCTAD X og i forbindelse med UNCTAD's arbejde de næste 4 år søge at sikre dels en effektivisering både af udviklingsstrategierne og de indenrigspolitiske tiltag i udviklingslandene dels en styrkelse af det internationale miljø, som udviklingen skal finde sted indenfor.

De strategier, som EU støtter på nationalt, regionalt og internationalt niveau skal være i overensstemmelse med EU's politik for udviklingssamarbejde. De skal derfor gøre det muligt gradvist og gnidningsløst at integrere udviklingslandene i verdensøkonomien og målet skal være en økonomisk, social og miljømæssig sund udvikling, der indebærer integreret fattigdomsbekæmpelse.

Udviklingsstrategier og -politikker bør også beskæftige sig med globaliseringens konsekvenser for overholdelse af alle aspekter af menneskerettighederne i overensstemmelse med resolution nr. 1999/59 fra FN's menneskerettighedskommission.

Desuden bør disse strategier og politikker udarbejdes på en måde, der med henblik på en større grad af kohærens mellem de strukturelle, makroøkonomiske, handelsmæssige, finansielle og udviklingsmæssige aspekter i den økonomiske politik for at sikre øget effektivitet og for at hjælpe med at sikre åbne og stabile rammer for den økonomiske politik, der kan fremme udviklingslandenes integration i verdenshandlen, styrke deres økonomiske og sociale udvikling samt bidrage til fattigdomsbekæmpelsen.

6. UNCTAD X afholdes kort efter ministerkonferencen i Seattle, som forventes at blive startskuddet til en ny runde handelsforhandlinger i WTO-regi. Kommissionen har til Rådet og Europa-Parlamentet fremsendt en meddelelse om EU's standpunkter i forbindelse med WTO's årtusindskifteforhandlingsrunde (KOM (1999) 331), som indeholder et detaljeret program for den nye forhandlingsrunde. UNCTAD X falder endvidere sammen med afviklingen af Lomé-aftalerne, samtidig med at der på regionalt niveau pågår handelsaftaleforhandlinger med landene ved Middelhavet, Mercosur, Chile og Mexico. Sådanne parallelle forhandlinger giver mulighed for mere omfattende resultater på grund af den overordnede tilgang til problemstillingerne, hvilket imidlertid kræver en høj grad af kohærens og overensstemmelse mellem alle initiativer, der indgår i forhandlingerne både på regionalt og multilateralt niveau.
7. En sådan overensstemmelse forudsætter en solid analytisk basis. Afsnit II indeholder en kort analyse af forholdet mellem globalisering og udvikling som en måde til at styrke den globale udviklingsstrategi på.

Kohærens er en absolut nødvendighed, hvis man ønsker, at EU's indsats på de ovennævnte forhandlingsområder skal have værdi for de øvrige forhandlinger. Afsnit III indeholder forslag til UNCTAD's fremtidige arbejdsprogram, som der skal tages beslutning om på konferencen, og som netop har til formål at øge kohæensen

Endelig indeholder bilaget tekster om den politiske indfaldsvinkel, der gennemgås i afsnit II. Disse tekster kan eventuelt anvendes i forbindelse med forhandlinger om udfærdigelse af en erklæring fra konferencen.

II. GLOBALISERING OG UDVIKLING

8. Siden 1951 er produktionen på verdensplan mere end firdoblet, medens verdenshandlen er 17-doblet. Den del af verdens BNP, der er genstand for handel på de internationale markeder, er steget fra 7% i 1950 til 17% i 1996, endda 20%, hvis tjenesteydelser medregnes. De direkte udenlandske investeringer er steget fra 60 mia. USD i perioden 1982-85 til 440 mia. USD i 1998. Intern handel inden for virksomhedsgrupper anslås til at udgøre 55% af verdenshandlen. De daglige valutatransaktioner nåede op på 1 500 mia. USD i 1998.
9. I samme tidsrum er verdens befolkning steget fra 3,4 til 5,8 mia. Størstedelen af denne stigning har fundet sted i udviklingslandene, hvis befolkning er steget fra 2,7 til 4,8 mia. Verdens reelle BNP er tredoblet i perioden 1965-1996. Alligevel er udviklingslandenes per capita BNP i forhold til industrilandenenes forblevet mere eller mindre stabil på 1 til 20 målt i USD og 1 til 7 målt i købekraft.
10. Udviklingslandenes per capita-vækst i BNP har vist betydelige udsving fra region til region. Medens Sydøstasien og Kina har haft en årlig per capita tilvækst i BNP på

over 5% i perioden 1965-1996, har Middelhavsområdet og Afrika syd for Sahara været ude for en nedgang i levestandarden. Den del af befolkningen i udviklingslandene, der betegnes som fattige (under 1 USD om dagen) faldt i 1993 til 29,4%, men det absolutte antal fattige steg fra 1,2 mia. i 1987 til 1,3 mia. i 1993, og tallet er i dag muligvis 1,5 mia.¹.

11. Endvidere er væksten i verdensøkonomien målt over en længere årrække gået ned. Vækstfremgangen i udviklingslandene, som er gået tilbage i det sidste årti, har ikke kunnet kompensere for nedgangen i vækstraten i industrilandene, der fra et gennemsnit på 4% i 60erne er reduceret til 2% i 90erne.
12. Gennem en hidtil uset bølge af teknologiske nyskabelser og en mere effektiv international arbejdsdeling har globaliseringen været en af hovedfaktorerne bag den verdensomspændende vækst i de sidste tiår. Handelsliberaliseringer, øgede direkte udenlandske investeringer og kortvarige kapitalbevægelser har imidlertid kun haft en begrænset indflydelse på den globale udvikling. Skønt en håndfuld spirende økonomier har bevist, at der i hvert fald ved hjælp af eksportorienterede strategier og tiltrækning af direkte udenlandske investeringer findes en vej ud af underudviklingens onde cirkel, har de fleste udviklingslande ikke opnået nogen betydelig eller vedvarende stigning i deres per capita BNP i de sidste tre årtier.
13. Der har ikke på verdensplan været tale om nogen egentlig konvergens og på trods af betydelige fremskridt hvad angår fødevarertilgængelighed, alfabetiseringsgrad og gennemsnitslevealder i de fleste udviklingslande, er fattigdomsbekæmpelsen mere end nogensinde en udfordring, der venter på at blive taget op. Endvidere forværres miljøet globalt og lokalt på grund af ikke-bæredygtig produktion og forbrugsmønstre, der er sammenkædet enten med ekstrem fattigdom i udviklingslandene eller med det forhold, at der ikke tages hensyn til miljøomkostningerne i forbindelse med prisdannelsen i industrilandene og i de spirende økonomier.
14. "The missing link" mellem globalisering og udvikling er manglen på relevante indenrigspolitiske tiltag. Denne mangel gør det nemmere at forklare, at der stadig er tale om et 1 til 20 forhold i per capita BNP målt i USD mellem udviklings- og industrilandene. Udvikling afhænger først og fremmest af indenrigspolitiske foranstaltninger, som skal støttes af internationalt økonomisk samarbejde. Navnlig har liberaliseringer på handelsområdet haft en positiv virkning for lande, der har gennemført virksomme udviklingsstrategier. Rækkevidden af sådanne politikker for landenes økonomiske vækst begrænser sig på ingen måde kun til f.eks. eksport/import og direkte udenlandske investeringer.
15. Globalisering gennem liberalisering inden for handel og investeringer kan forbedre udviklingslandenes økonomier under forudsætning af, at de indenrigspolitiske tiltag støttes gennem en styrkelse af konkurrencen på hjemmemarkedet, åbning af nye eksportmarkeder samt en stigning i de disponible finansielle ressourcer til investeringer i fysisk kapital og immaterielle aktiver, herunder uundværlige offentlige varer og tjenesteydelser. Fremme af multilaterale regler og principper, der indeholder krav til bæredygtig udvikling, er en yderst effektiv måde at sikre

¹ Situationen er på det seneste yderligere forværret på grund af den finansielle krise i Østasien. Verdensbanken anslår, at antallet af fattige kan risikere at fordobles i Indonesien og stige mellem 35 og 50% i Filippinerne, Thailand og Malaysia i perioden 1998-2000, og per capita BNP er gået ned i Rusland, Nordkorea, det tidligere Jugoslavien og i visse egne af Kina på grund af øget arbejdsløshed.

kohærens mellem effektive udviklingsstrategier i hjemlandet og globaliseringsmuligheder gennem handelsliberaliseringer og øgede direkte udenlandske investeringer.

16. For at kunne drage fordel heraf, må nedenstående fem betingelser være opfyldt.
- A. Institutioner og indenrigspolitiske tiltag må være effektive
 - B. Der må tages hensyn til udviklingslandenes specifikke økonomiske og sociale forhold i det multilaterale handelssystem
 - C. Der må være tilstrækkelige eksterne ressourcer til rådighed
 - D. Der skal foretages en multilateral harmonisering af regler og principper
 - E. Der må være tale om kohærens.

A. Effektive institutioner og virksomme indenrigspolitiske tiltag

17. For at et udviklingsland skal kunne "lette" må det politisk og økonomisk set have et vist organisationsniveau med rimelig effektive markeder og et velfungerende regeringsapparat. I de mindst udviklede lande og i mange andre udviklingslande skal betingelserne forbedres drastisk, hvis man skal gøre sig håb om at tiltrække direkte udenlandske investeringer, og hvis den fri handel skal være en kilde til velfærdsstigninger, der er ligeligt fordelt over hele landets økonomi.
18. **Udviklingsstrategier kan kun krones med held, hvis de gennemføres i et stabilt politisk miljø af regeringer, der er fast besluttet på at gøre bæredygtig udvikling til en prioritet.** Hvis der ikke ligger en dybfølt vilje bag, vil ingen udvikling være mulig. Ansvarlige demokratiske regeringer, der tager retsstatsprincipperne alvorligt, er i høj grad med til at sikre stabilitet i det politiske system, hvilket giver mulighed for at prioritere udviklingsaspektet. At det er sådanne regeringer, der står i spidsen for udviklingslandene, må derfor sammen med kravet om overholdelse af menneskerettighederne anses for forhåndsbetingelser for udarbejdelse af bæredygtige udviklingsstrategier.
19. **Udvikling kræver højere opsparings- og investeringssatser og bedre uddannelse.** En høj opsparringssats er direkte forbundet med en sund makroøkonomisk politik, der tager sigte på at undgå både indenlandsk inflation og valutakursfald. Desuden er effektiviteten og soliditeten i den indenlandske finansielle sektor afgørende for sikring af retfærdig kreditadgang, bedre investeringsafkast og dermed øget opsparring på grund af de højere afkast.
20. Der er ingen iboende modsætning mellem **handelsliberalisering og miljøbeskyttelse**. Handelsliberaliseringer kan bidrage til en mere effektiv anvendelse af de miljømæssige ressourcer, og miljøkrav kan udgøre et incitament for teknologisk innovation og økonomisk effektivitet. De miljømæssige fordele af handelsliberaliseringer følger imidlertid ikke automatisk, dvs. de kan kun realiseres, hvis der føres en målrettet miljøpolitik.
21. **Socialpolitik**, herunder folkesundhed, primær og faglig uddannelse, navnlig for piger, såvel som sociale sikkerhedsnet giver, hvad vækst angår, **et højt afkast af de offentlige udgifter**. Uddannelse er et af de nøglefaktorer, som et land skal kunne garantere, hvis de teknologiske muligheder skal udnyttes, og produktionen dermed øges, under forudsætning af, at der foretages investeringer i fysisk kapital. Den nylige finansielle krise i Asien har understreget, at lande, der under en økonomisk

eller finansiel krise er udstyret med et effektivt socialt sikkerhedsnet, er mere fleksible og bedre udrustet til at afværge kriser.

22. **Den private sektor**, når den opererer i effektive markeder i fri konkurrence, er lokomotivet i den økonomiske vækst og skaber hovedparten af jobbene i langt de fleste udviklingslande. Den øger udviklingslandenes konkurrenceevne og bidrager dermed til at integrere dem i verdensøkonomien.

23. Udviklingen kræver derfor først og fremmest, **retfærdige og konkurrenceorienterede markeder** for produkter, tjenesteydelser og andre ressourcer, herunder kreditter, jord og genetiske ressourcer. I den forbindelse er det vigtigt, at myndighederne indfører faste regler, så forretningsverdenen ved, hvad den har at rette sig efter, at man bekæmper korruption samt at man med en målrettet konkurrencepolitik forhindrer konkurrencebegrænsende samarbejde mellem offentlige myndigheder og profitsøgende oligopolister/monopolister.

B. Hensyntagen til udviklingslandenes specifikke økonomiske og sociale forhold i det multilaterale handelssystem

24. **Udfaldet af den progressive integration af udviklingslandene i det multilaterale handelssystem** komme til at afhænge ikke blot af, om deres interne reformer lykkes og af deres økonomiers konkurrenceevne, men også af det internationale systems evne til i rimeligt omfang at tage hensyn til udviklingslandenes, navnlig de mindst udviklede, specifikke økonomiske og sociale fordele og begrænsninger.

Multilaterale regler, der tager hensyn til disse fordele og begrænsninger bør spille en positiv rolle i forbindelse med støtten til regeringernes målsætning om bæredygtig udvikling.

25. I den forbindelse er det vigtigt at styrke **sær- og fortrinsbehandlingsforanstaltningerne** med henblik på at lette integreringen af udviklingslandene, navnlig de mindst udviklede, i det multilaterale handelssystem under hensyntagen til forskellene i deres udviklingsniveau.
26. Udviklingslandene bør fortsat af industrilandene og de mere udviklede udviklingslande have **præferentiel** markedsadgang. Skønt det overordnede mål generelt bør være liberalisering på handelsområdet, bør man undgå overdreven reduktion af den præferentielle adgang inden for sektorer, der har afgørende betydning for udviklingslandene. Om nødvendigt bør anvendelsen af de generelle toldpræferenceordninger, herunder de ansporende ordninger på det miljømæssige og sociale område, udvides. Anvendelsen af positive ansporende ordninger i forbindelse med de generelle toldpræferenceordninger bør fremmes hvad angår bæredygtige udviklingspolitikker og multilaterale normer.
27. Udviklingslandene bør
- forpligte sig til **liberaliseringer**, der kan forenes med deres udviklingsbehov
 - være indstillede på gennem **regionale integrationsplaner** at etablere frihandelsområder, der i fuldt omfang lever op til WTO-bestemmelserne, således at konkurrencen øges, og udviklingslandene kan få gavn af stordriftsfordelene, hvilket vil være et stort skridt på vej imod multilateral liberalisering.

28. **Regionale nord-syd-aftaler** med gensidighed i handelsforbindelserne, som tager højde for den asymmetri, der eksisterer i de økonomiske strukturer og i konkurrenceevnen mellem industri- og udviklingslandene alt efter deres udviklingsniveau, vil konsolidere de regionale integrationsprocesser og bidrage til udviklingslandenes industrialisering gennem nye investeringer og dynamik på handelsområdet.

C. Tilstrækkelige eksterne ressourcer

29. **Globaliseringen af de finansielle markeder** har øget mulighederne for overførsel af midler fra nord til syd gennem direkte udenlandske investeringer, porteføljeinvesteringer og banklån.
30. **Liberalisering af investeringssystemerne** bør fortsat være en prioritet for udviklingslandene. I forbindelse med direkte investeringer vil et sæt regler, forhandlet i et bredspektret forum som WTO, fremme en stabil investeringsrytme på grund af det mere gennemsigtige og forudsigelige investeringsklima, som sådanne regler medfører globalt set.
31. Visse spirende økonomier har i fuldt omfang udnyttet muligheden for at tiltrække udenlandsk kapital, men hovedparten af de mindst udviklede lande er det ikke lykkedes for på grund af den manglende stabilitet i deres makroøkonomiske miljø og de strukturelle svagheder i deres institutioner, retssystem og navnlig finanssektoren samt de risici, der er forbundet med de finansielle markeders flygtige struktur. **Liberalisering af kapitalstrømme**, sammen med liberalisering af investeringssystemerne, kan give alvorlige slag der kan udvikle sig til en verdensomspændende krise for hele det internationale system, hvis ikke regler og forholdsregler i overensstemmelse med multilaterale standarder implementeres på nationalt niveau og kapitalstrømmenes gennemsigtighed sikres på internationalt niveau. Endvidere kan kortsigtet kapitalliberalisering, hvis den ikke overvåges tilstrækkeligt, medføre, at mulighederne for hvidvaskning af penge, skatteunddragelser og overførsel af midler hidrørende fra korruption øges. Derfor bør der træffes foranstaltninger til at styrke soliditeten i udviklingslandenes finansielle sektor, og samtidig bør man forbedre det internationale finansielle system med henblik på øget gennemsigtighed i kapitalstrømmene, forebyggelse af finansielle kriser, bekæmpelse af korruption, hvidvaskning af penge og skatteunddragelser samt stabilisering af de finansielle markeder.
32. **Offentlig udviklingsbistand bør fortsat udgøre en betydelig del af indtægterne for de mindst udviklede lande.** Den bør i overensstemmelse med FN's målsætning udgøre 0,7% af industrilandenenes BNP, og den bør bl.a. anvendes til opbygning af den fysiske infrastruktur, udbygning af socialpolitikken samt kapacitetsopbygning, herunder navnlig handelsfremmende foranstaltninger med henblik på at fremme handelskapaciteten og bistå disse lande med integrationen i verdenshandelssystemet. Disse foranstaltninger skal ledsages af reformer af de forskellige politikområder med henblik på en bæredygtig udvikling. Koordinering mellem donorerne og et absolut engagement fra modtagerlandenes side er nødvendige betingelser for en effektiv og målrettet bistand.

D. Multilateral harmonisering af regler og principper

33. Presset fra de globale finansielle markeder på regeringerne for at sikre, at de garanterer anvendelsen af grundliggende forretningsmæssige principper og på virksomhederne for, at de sikrer højere investeringsafkast, bidrager til konkurrence mellem de nationale skatte-, miljø- og kontrolregler, og man risikerer, at der bliver tale om et kapløb mod bunden. Når udviklingslandene gennemfører økonomiske reformer, øger konkurrenceevnen på eksportområdet og opbygger et gunstigt investeringsklima er det vigtigt, at de befinder sig i en position, der tillader dem at indføre de regler på skatte-, social-, miljø- og lovgivningsområderne, der er essentielle for en bæredygtig udvikling.
34. De foranstaltninger, udviklings- og industrilandene er enedes om at vedtage og gennemføre kræver **multilateral harmonisering af reglerne og principperne for bæredygtig udvikling**, dvs.
i den sociale sektor
- **håndhævelse af de vigtigste ILO-aftaler** (retten til at organisere sig i fagforbund, retten til at føre kollektive overenskomstforhandlinger, forbud mod udnyttelse af børn i forbindelse med børnearbejde, forbud mod tvangsarbejde samt forbud mod diskriminering på arbejdspladsen)
på miljøområdet
- **håndhævelse af de internationale multilaterale miljøaftaler** på en måde der er i overensstemmelse med princippet om fælles men differentieret ansvar, såsom Montreal-protokollen, FN's rammekonvention om klimaændringer og FN-konventionen om biologisk diversitet under hensyntagen til grundlæggende miljøprincipper f.eks. forsigtighedsprincippet
i den finansielle sektor
- **fremme af forsigtighedsnormer og effektiv overvågning heraf med henblik på at konsolidere den interne finanssektor i udviklingslandene og forhindre verdensomspændende kriser**
- **bekæmpelse af korruption, hvidvaskning af penge og skatteunddragelser**
- **gradvis ophævelse af skattely, og international enighed om mindstesatser for beskatning af indtægter på afkast af mobile elementer** (opsparing og virksomhedsoverskud) med henblik på at sikre større skattemæssig lighed mellem udviklingslandene samtidig med, at der sikres en sund og rimelig finansiering af grundlæggende offentlige goder, såsom statsinstitutionerne, infrastrukturer og sundheds- og uddannelsessektoren.
35. Der skal også tages hensyn til udviklingsdimensionen i forbindelse med forhandlingerne om multilaterale regler om **direkte udenlandske investeringer, konkurrence og handelsfremmende foranstaltninger**.

E. Overensstemmelse

36. Overensstemmelse mellem landenes interne strategier, handel og international investeringspolitik og multilateral harmonisering af reglerne på det skatte- og miljømæssige samt det socialpolitiske område kræver en mere effektiv koordinering mellem donorerne samt, at modtagerlandene er fuldt engagerede i sådanne tiltag.

III. UNCTAD'S BIDRAG TIL UDARBEJDELSEN AF STRATEGIER FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING

III.1 Organisationens arbejdsprogram for de fire kommende år

III.1.1 Indledning

37. UNCTAD's arbejdsprogram for de fire år efter den 10. Konference bør bidrage til at fremme udviklingsstrategierne i overensstemmelse med de retningslinjer, der er udstukket ovenfor, samtidig med, at andre internationale fora respekteres, hvilket vil kræve, at det arbejdsprogram, der blev opnået enighed om på den 9. konference, ændres i overensstemmelse hermed med udgangspunkt i en ajourført definition af UNCTAD's rolle samt en række prioriteter, der tager hensyn til de nuværende behov og omstændigheder.
38. Ved udarbejdelsen af organisationens arbejdsprogram for de næste fire år skal der tages nøje hensyn til UNCTAD's tre forskellige roller, nemlig dels:
- at fungere som **forum for drøftelser og overvejelser mellem regeringerne samt som ekspertforum**. Disse aktiviteter dækker både etaperne før og efter forhandlingerne og er konsensussøgende.
 - dels at gennemføre **undersøgelser, dataindsamling og analyser**, som skal danne baggrund for eksperternes og regeringsrepræsentanternes drøftelser, samt
 - i samarbejde og koordinering med andre organisationer og donorer at gennemføre aktiviteter for det **faglige samarbejde**, som bør være nært forbundet med undersøgelses- og analyseaktiviteter.
39. Hvad angår fastlæggelsen af overordnede bestemmelser, er UNCTAD ikke det rette *forum* for forhandlinger om multilaterale regler. Eftersom WTO har en næsten universel medlemskare, og da udviklingslandene deltager aktivt i WTO's arbejde, er det udelukket, at UNCTAD skulle kunne fungere som alternativt forum for vedtagelse af regler.
40. UNCTAD bør i forbindelse med drøftelserne mellem regeringer og eksperter i sine analytiske aktiviteter samt i sit faglige samarbejde fortsætte med at fokusere på de **4 aktivitetsområder**, der er omtalt i paragraf 86 til 94 i Midrand-dokumentet, nemlig: 1) handel med varer og tjenesteydelser, og varerelaterede spørgsmål 2) investeringer, virksomhedsudvikling og teknologi 3) tjenesteydelsesinfrastrukturen i forbindelse med effektiviseringer på udviklings- og handelsområdet, samt det mere generelle emne: 4) globalisering og udvikling.
41. Som det var tilfældet med UNCTAD IX, er det imidlertid nødvendigt, at den 10. UNCTAD-konference fastlægger **prioriteter** inden for disse fire områder. Sådanne prioriteter bør afspejle UNCTAD's komparative fordele samt det specifikke ved det almene mandat, der består i en kombineret analyse af både handelsmæssige- og udviklingsdimensionerne inden for de enkelte emner. I forbindelse med udvælgelsen af prioriteterne, bør der også tages hensyn til de ændringer, der har fundet sted siden Midrand, samt det internationale samfunds tidsplan for de kommende måneder.

EU's forslag til prioriterede emner bør være i overensstemmelse med dets forhandlingspositioner i andre *fora*.

42. Bl.a. kan man fremdrage **interne reformer af institutionerne og kapacitetsopbygning**, deltagelse af **civilsamfundets** forskellige aktører i udviklingsprocessen og **regional integrering** som potentielle prioriterede emner inden for UNCTAD's forskellige aktivitetsområder på grund af den stigende betydning, de har for EU's politik på udviklingssamarbejdsområdet.
43. Den stigende risiko for marginalisering af de mindst udviklede lande i den globale økonomi taler for fortsat at fokusere på **de mindst udviklede landes specifikke problemer** i forbindelse med UNCTAD's aktiviteter og bistandsprogrammer.
44. Emner som **menneskerettighedsproblematikken, social og menneskelig udvikling** samt **fattigdomsbekæmpelse** bør ikke inkluderes i UNCTAD's arbejdsprogram, eftersom organisationen ikke har nogen egentlig komparativ fordel inden for disse områder. Disse emner bør dog inkluderes i UNCTAD's analytiske arbejde og teknisk bistand under hensyntagen til det arbejde, andre internationale institutioner, såsom UNDP, UNESCO og Verdensbanken, udfører.

III.1.2 Arbejdsprogrammet inden for organisationens fire aktivitetsområder

a) Globalisering og udvikling

45. UNCTAD bør fortsat fokusere på globaliseringens betydning for en bæredygtig udvikling. Mere konkret udtrykt bør der foretages analyser af:
 - (a) **konsekvenserne for udvikling af makroøkonomiske reformer, strukturtilpasninger og andengenerationsreformer** i lyset af den stadig stigende gensidige afhængighed mellem økonomierne på verdensplan
 - (b) hvordan man kan forhindre de **negative følger af globaliseringen**, som har tendens til at favorisere de stærke økonomier på bekostning af de svage, som marginaliseres. Man bør derfor finde midler til at mindske forskellene gennem en mere ligelig fordeling og bedre udnyttelse af fordelene. Aktiviteterne bør i den forbindelse bidrage til fastlæggelsen af en global udviklingsstrategi, som skitseret i del II ovenfor
 - (c) betydningen af **institutionelle reformer og kapacitetsopbygning** med speciel fokus på spørgsmål som god forvaltningsskik, herunder forebyggelse og bekæmpelse af korruption, samt fastlæggelse af rammer til fremme af udviklingen af markedsøkonomiske elementer
 - (d) **civilsamfundets** forskellige aktørers roller og ansvarsområder i forbindelse med deres bidrag til udviklingslandenes integration i verdensøkonomien
 - (e) de **regionale integrationsprocessers** rolle både i forholdet mellem udviklingslandene indbyrdes og mellem udviklings- og industrilande i forbindelse med sikring af øget økonomisk stabilitet og afhjælpning af udefrakommende anslag mod denne stabilitet, herunder analyse af positive erfaringer med regional integration, der har fremmet den økonomiske vækst i de berørte medlemsstater. I den forbindelse bør UNCTAD fortsætte og øge den tekniske bistand med udviklingslandene med henblik på at fastlægge de institutionelle rammer og vedtage de politikker, der er nødvendige for regional integration samt sikre, at sådanne ordninger er i overensstemmelse med og dermed virker befordrende for det multilaterale handelssystem

- (f) **de mindst udviklede landes** specifikke problemer i forbindelse med deres integration i verdensøkonomien. Disse problemer er *bl.a.* defineret i Kommissionens meddelelse vedrørende EU's standpunkter i forbindelse med årtusindskifterunden. I den forbindelse bør man benytte sig af resultaterne og erfaringerne fra gennemførelsen af *Programme of Action for the Least Developed Countries* og *High Level Initiative in Favour of Least Developed Countries* (1997).

b) Investeringer, virksomhedsudvikling og teknologi

46. UNCTAD bør fortsætte og udvikle indsamling og analyse af data om **direkte udenlandske** investeringer med henblik på en bedre forståelse af forholdet mellem investeringer, handel og udvikling samt undersøge investeringsbevægelsernes betydning for udviklingsprocessen, navnlig i forbindelse med styrkelsen af lokale industrisammenslutninger og den deraf følgende informations- og knowhowformidling.

I den forbindelse bør UNCTAD gennemføre analyser:

- (a) vedrørende de institutionelle og makroøkonomiske rammer og de lokale faktorer, der giver mulighed for at mobilisere og bibeholde direkte udenlandske investeringer i udviklingslandene
- (b) til støtte for forhandlinger vedrørende multilaterale regler for investering med særlig vægt på specifikke behov og forudsætninger for udviklingslandene

Disse analyser bør supplere drøftelserne på regerings- og ekspertniveau og bør ledsages af fagligt samarbejde, der tager sigte på at bistå udviklingslandene i deres bestræbelser på at tiltrække investeringer.

47. UNCTAD bør gennemføre analyser og samtidig være forum for drøftelser på regerings- og ekspertniveau vedrørende udformning af en politik, der fremmer **udviklingen af den private sektor**. Navnlig bør følgende områder have bevågenhed:
- (a) komplementariteten og den gensidige afhængighed i forbindelse med udviklingen inden for den private sektor på lokalt, regionalt og nationalt niveau
 - (b) omstændighederne i forbindelse med fremme af lokaludvikling, herunder undersøgelser af de bestående forskelle mellem områderne, de konkurrencemæssige faktorer, de er udtryk for, samt de lokale aktører, der skal samarbejdes med i forbindelse med fastlæggelsen af, hvor en indsats er nødvendig
 - (c) samspillet mellem decentralisering og regional integration
 - (d) nye partnerskabsformer og dialog mellem den private og den offentlige sektor
 - (e) midler til at øge både de inden- og udenlandske investeringer i overensstemmelse med WTO-bestemmelserne
 - (f) de små og mellemstore virksomheders specifikke behov
 - (g) mikrofinansieringens rolle som en integreret del af de finansielle institutioner, i forbindelse med udviklingen af den private sektor og den bidrag til fattigdomsbekæmpelsen.
48. UNCTAD bør gennem passende analytiske aktiviteter støtte udviklingslandenes bestræbelser på at fastlægge og gennemføre politikker og **vidensstrategier** til brug i **informationssamfundet** og med henblik på fremme af det **kognitive samfund** og bør ligeledes udgøre et forum for drøftelser på regerings- og ekspertniveau om disse spørgsmål, idet man dog bør undgå overlapninger med de forhandlinger og drøftelser, der pågår inden for bl.a. WTO, CSTD og ITU.

49. På dette område bør UNCTAD behandle spørgsmål med relation til **institutionelle reformer og kapacitetsopbygning** og med **rollerne for civilsamfundets forskellige aktører**. Der bør gennemføres analyser vedrørende:
- (a) gennemførelsen af juridiske og regulerende rammer, der kan fremme udviklingen af den private sektor og øge de direkte udenlandske investeringer
 - (b) udvikling af lokal ekspertise samt lokale og regionale netværk
 - (c) fastlæggelse af **den private sektors** rolle og ansvarsområder som medspiller i globaliseringsprocessen
 - (d) den private sektors stigende evne til at deltage i udviklingsprocessen.
50. I forbindelse med **regional integration** kunne UNCTAD f.eks. undersøge:
- (a) den regionale integrations positive indvirkning på udviklingen af medlemsstaternes virksomheders komparative kapacitet, navnlig hvad angår udvikling og styrkelse af konkurrencedygtige strukturer til produktion af fødevarer og tjenesteydelser samt identifikation og styrkelse af støtteforanstaltninger til disse strukturer
 - (b) de regionale integrationsprocessers indvirkning på bevægelserne i de direkte udenlandske investering
 - (c) de regionale integrationsprocessers rolle i forbindelse med udvikling og accept af harmoniserede investeringsregler.

c) Handel med varer og tjenesteydelser og råvarespørgsmål

51. UNCTAD bør fortsætte og udbygge sine aktiviteter med henblik på at støtte udviklingslandenes bestræbelser på integration i det **multilaterale handelssystem**. Navnlig bør UNCTAD udgøre et debatforum på regerings- og ekspertniveau, hvor man fra udviklingsmæssige synspunkter kan analysere emnerne i de kommende **WTO-forhandlinger** med henblik på at give udviklingslandene mulighed for bedre at sætte sig ind i de aktuelle spørgsmål og dermed deltage mere aktivt i forhandlingerne. Der bør navnlig lægges vægt på:
- (a) de muligheder, som udviklingslandene får ved at liberalisere økonomien gennem styrkelse af reglerne i tjenesteydelsessektoren og inden for nye handelsrelaterede områder, såsom direkte udenlandske investeringer og konkurrence
 - (b) princippet om sær- og fortrinsbehandling i forbindelse med den stigende forskel i udviklingsniveau og komparativ kapacitet blandt udviklingslandene
 - (c) fastlæggelsen af andre spørgsmål, som udviklingslandene kan have særlig interesse i samt midler til at løse problemer, der kan hindre udviklingslandenes integrering i det multilaterale handelssystem.

Inden for rammerne af UNCTAD bør man endvidere drøfte midler til at koordinere handelspolitikken med andre politikområder, således at det undgås, at debatten fokuserer på bekymringerne over ensidige foranstaltninger og protektionisme.

UNCTAD bør også fortsætte teknisk bistand til støtte for udviklingslandenes, navnlig de mindst udviklede, optagelse i WTO, og i forbindelse med forberedelserne til kommende WTO-forhandlinger og håndhævelsen af de forpligtelser, der følger af nuværende og fremtidige aftaler. Desuden kunne UNCTAD tilbyde teknisk bistand til udviklingslandene i forbindelse med udarbejdelse af kohærente forhandlingsstrategier på de forskellige niveauer, som handelsforhandlingerne føres på.

52. UNCTAD bør sætte nyt skub i sine initiativer indenfor **handelspræferencer** og de dermed forbundne spørgsmål om oprindelsesregler og bør navnlig undersøge, hvordan udviklingslandene, særlig de mindst udviklede, i højere grad kan drage fordel af eksisterende præferencer samt mulighederne for, at mere avancerede udviklingslande giver de mindre udviklede præferentiel adgang til deres markeder. Det ville ligeledes på baggrund af udviklingslandenes skiftende økonomiske forhold og politik være gavnligt inden for rammerne af UNCTAD at drøfte bemyndigelsesklausulen, ligesom UNCTAD bør fortsætte sin tekniske bistand med økonomiske aktører i forbindelse med anvendelsen af præferenceordningerne.
53. UNCTAD bør fortsætte sine analytiske aktiviteter samt fremme erfaringsudvekslingen vedrørende **råvarer**, navnlig hvad angår:
- (a) diversificering som den bedst egnede strategi til at bryde råvareafhængigheden og stabilisere eksportindtægterne;
 - (b) risikostyringsinstrumenter.

UNCTAD kunne ligeledes anvendes til at drøfte målsætningen for de nuværende internationale råvareaftaler, samt om de fungerer efter hensigten.

54. UNCTAD bør fortsat gennemføre analytiske aktiviteter og udgøre et debatforum på regerings- og ekspertniveau hvad angår **konkurrencepolitik og -bestemmelser** med henblik på at øge udviklingslandenes opmærksomhed omkring dette emne og give dem mulighed for at udveksle erfaringer. Navnlig bør UNCTAD analysere statsejede og private monopolars rolle i spirende økonomier, forholdet mellem investering og konkurrence, og hvilke regelsæt der er relevante for de forskellige markedsudviklingsniveauer, som landene befinder sig på. UNCTAD kunne også foretage analyser til brug for forhandlinger om multilaterale bestemmelser om konkurrence med opmærksomheden rettet specielt mod udviklingslandenes særlige behov og forhold.

Endvidere kunne UNCTAD gennemføre teknisk bistand med henblik på at bistå udviklingslandene med fastlæggelse og gennemførelse af konkurrencebestemmelser og -politikker.

55. UNCTAD bør fortsat spille en vigtig rolle i samspillet mellem **handel, miljø og udvikling** i forbindelse med en bæredygtig udvikling, navnlig med hensyn til at øge kohærensens mellem de forskellige politikker og støtte fremskridt på handels- og miljøområdet i de kommende år. Navnlig bør der ofres opmærksomhed på at sikre gensidig støtte og komplementaritet i arbejdet mellem UNCTAD, WTO og andre internationale organisationer såsom UNEP, UNDP og Bretton Woods-institutionerne, således at man effektivt kan bistå udviklingslandene med at løse problemer i forbindelse med handel og miljø og maksimere positive synergier mellem liberaliseringer på handelsområdet og miljøbeskyttelse, samtidig med at man sikrer, at handelsregler ikke formindsker landenes evne til at føre effektiv miljøpolitik, både indad og udadtil.

UNCTAD bør arbejde på at overvinde udviklingslandenes i visse tilfælde temmelig defensive holdning til integrering af miljømæssige hensyn i handels- og udviklingstiltagene samt deres bekymringer i forbindelse med ensidige foranstaltninger og miljøprotektionisme. Desuden bør UNCTAD øge opmærksomheden omkring styrkelsen af de miljømæssige standarder på nationalt niveau, som kan fremme den økonomiske vækst og tiltrække udenlandske

investeringer til udviklingslandene, og omkring den interesse udviklingslandene selv kan have i at håndhæve miljøregler internt *bl.a.* for at beskytte deres eget miljø og forhindre eksport af forurening og miljøskadelige produkter fra industrialiserede lande og dermed forhindre handelsrelaterede miljørisici.

Navnlig bør UNCTAD yderligere undersøge sammenhængen mellem de forskellige liberaliserings- og miljøspørgsmål og udviklingslandenes krav om differentieret præferencebehandling. I den sammenhæng vil en øget forskning omkring mulighederne for at opnå både direkte positive økonomiske og miljømæssige resultater for udviklingslandene være af særlig betydning. Det vil fortsat være af stor betydning at undersøge mulighederne for at forbedre markedsadgangen og øge handlen med miljøvenlige varer.

UNCTAD bør prioritere de multilaterale miljøaftaler som værende den bedste måde at løse internationale miljøproblemer på, idet alle foranstaltninger, som disse aftaler indeholder, i og med der er opnået enighed omkring dem i en multilateral sammenhæng, udgør en garanti mod ensidige foranstaltninger og miljøprotektionisme og understreger synergien mellem en udstrakt grad af miljøbeskyttelse med udgangspunkt i Rio-principperne og økonomiske præstationer, der på mellemlang og lang sigt vil give mulighed for en bæredygtig udvikling.

Som programansvarlig for kapitel 2 under Agenda 21 kan UNCTAD også spille en nyttig rolle i forbindelse med handelsdrøftelserne, der er planlagt til at finde sted på den 8. mødesamling i FN-Kommissionen for bæredygtig udvikling i april 2000 og ved den efterfølgende forberedelse af miljøkonference 2002, hvor gennemførelsen af Agenda 21 og principperne fra Rio-konferencen skal gennemgås.

56. Hvad angår **institutionelle reformer og kapacitetsopbygning** inden for dette område kan UNCTAD foretage analyser og stå for teknisk bistand i forbindelse med regelsæt, der kan fremme handelsudviklingen. På dette område kan UNCTAD også beskæftige sig med følgende spørgsmål vedrørende **regional integration**:
- (a) konsekvenserne af fjernelsen af handelshindringerne mellem udviklingslande, der er medlemmer af regionale økonomiske organisationer
 - (b) etableringen af regionale regler for handelsrelaterede spørgsmål såsom konkurrence, intellektuel ejendomsret, sundheds- og plantesundhedsforanstaltninger (SPS-aftalen) samt tekniske handelshindringer
 - (c) forholdet mellem multilaterale og regionale handelsforhandlinger
 - (d) udviklingsperspektiverne for gensidighed mellem regionale grupperinger af udviklingslande og industrialiserede lande.

Disse analytiske aktiviteter bør indgå i drøftelserne på regerings- og ekspertniveau og bør ledsages af fagligt samarbejde med henblik på at bistå udviklingslandene i deres regionale integrationsprocesser. Navnlig bør UNCTAD bistå udviklingslandene, især de mindst udviklede, med at gennemføre regionale frihandelsaftaler såvel med industrilande som i WTO-regi.

d) Tjenesteydelsesinfrastrukturen for udvikling og effektivitet på handelsområdet

57. Med udgangspunkt i den ekspertise, UNCTAD har udviklet inden for dette felt, bør den fortsat bistå udviklingslandene med at opbygge en **infrastruktur for tjenesteydelser hvad angår told, transport, bankvæsen og forsikring samt telekommunikation**. Medens udarbejdelsen af regler under alle omstændigheder

fortsat bør være WTO's kompetenceområde, har UNCTAD en komparativ fordel hvad angår teknisk bistand inden for dette felt.

Nedenstående områder bør udgøre kernen i UNCTAD's arbejdsprogram både hvad angår de analytiske aktiviteter og den tekniske bistand:

- (a) handelsfremme, anvendelse af informationsteknologi i forbindelse med handelsrelaterede aktiviteter, navnlig udviklingsdimensionen i den elektroniske handel
- (b) institutionelle reformer, kapacitetsudbygning og uddannelsesmæssige aktiviteter til støtte for en effektiv tjenesteydelsesinfrastruktur på handelsområdet
- (c) potentielle effektivitetsgevinster i forbindelse med regional opbygning af tjenesteydelsesinfrastrukturer på handelsområdet
- (d) de særlige problemer, som de mindst udviklede udviklingslande står overfor, såsom problemet med adgang til informationsteknologi og opbygning af den menneskelige ressourcekapacitet, således at disse lande får mulighed for at anvende informationsteknologi og dermed få del i informationssamfundets fordele.

III.2 Effektivisering af UNCTAD

58. UNCTAD var genstand for et grundigt "eftersyn" på den 8. konference, der fandt sted i 1992 i Cartagena. Idéerne fra Cartagena har i stor udstrækning ligget til grund for UNCTAD's aktiviteter i perioden mellem den 8. og 9. konference, dog strømlinjede UNCTAD VIII ikke i tilstrækkelig grad disse aktiviteter.

UNCTAD IX reducerede antallet af møder, hovedsageligt ved at beskære de institutionelle rammer, således at man arbejdede med 3 hovedudvalg. Dette indebærer imidlertid, at hvert udvalg skulle dække et meget bredt emnespektrum. Der er derfor behov for bedre fokusering af UNCTAD's arbejdsprogram.

59. UNCTAD X bør derfor på ny understrege behovet for, at organisationens ressourcer anvendes på en så effektiv måde som muligt gennem fokusering på spørgsmål, hvor UNCTAD virkelig har en komparativ fordel, og ved at der udvælges et begrænset antal prioriteter i overensstemmelse med de ovenfor udstukne retningslinjer.
60. Konferencen bør også understrege betydningen af at øge kohærens mellem de tre aspekter, som UNCTAD's kompetence dækker, nemlig drøftelser på mellemstatsligt og ekspertniveau, analytiske aktiviteter samt teknisk bistand, idet disse er nært forbundne og altid bør komplementere hinanden.
61. Det faglige samarbejde bør være efterspørgselsmotiveret og baseret på modtagerlandenes behovsevaluering. Konferencen bør understrege behovet for styrkelse af den interne koordinering af den tekniske bistand *bl.a.* ved, at der forelægges medlemsstaterne en årlig plan, der udfærdiges under generalsekretærens direkte ansvar. De mindst udviklede udviklingslande bør prioriteres.

Med henblik på at øge effektiviteten af aktiviteter indenfor teknisk bistand skal overvågningen og evalueringen af de enkelte projekter styrkes efter behov. Navnlig skal projekternes indvirkning på modtagerlandenes kapacitet bedømmes.

Der bør findes måder til at indføre og forbedre omkostningsdækningsordninger med henblik på at sikre, at i det mindste visse programmer er finansielt autonome.

Det faglige samarbejde og støtten til kapacitetsopbygning bør udføres i samarbejde med andre donorer med henblik på at opnå kohærens og komplementaritet og undgå, at forskellige foranstaltninger overlapper. I den forbindelse kan principperne for Integrated Framework for LDCs - dvs. koordinering mellem donorer og fuld aktiv deltagelse fra udviklingslandenes side - også finde anvendelse på bistanden til andre udviklingslande.

62. Øget kohærens mellem de forskellige politikker er af afgørende betydning at fremme åbne og stabile rammer for den økonomiske politik og integrere udviklingslandene i verdensøkonomien. Det kræver tættere samarbejde mellem internationale organisationer på handelsrelaterede områder, hvis man ønsker at styrke komplementariteten og den gensidige støtte af de forskellige politikker til støtte for handelsliberalisering og udvikling. Konferencen bør understrege behovet for samarbejde mellem UNCTAD og andre internationale organisationer, der søger at opnå en sådan komplementaritet og synergi, for at undgå konkurrence mellem de forskellige aktører og overlapning mellem deres aktiviteter. Dette samarbejde bør give mulighed for øget koordinering hvad angår fastlæggelse og gennemførelse af sådanne aktiviteter.

Navnlig bør konferencen understrege betydningen af komplementaritet mellem WTO og UNCTAD. Denne komplementaritet er en konsekvens af den tydelige forskel mellem de to organisationers roller (forhandling om indgåelse af aftaler om multilaterale regler og bilæggelse af tvister hvad WTO angår og konsensusopbygning før og efter forhandlingerne og analytisk aktivitet for UNCTAD's vedkommende). Endelig er der den tekniske bistand, der vedrører begge organisationernes hovedopgaver.

63. UNCTAD X bør også undersøge mulighederne for at øge civilsamfundets og den private sektors engagement i organisationens arbejde både i udviklings- og industrilandene *bl.a.* ved at sikre, at deres repræsentanter deltager aktivt i forberedelsen og afholdelsen af mellemstatslige og ekspertmøder samt ved rådgivning med dem i forbindelse med fastlæggelse og gennemførelse af projekter om fagligt samarbejde og ved udarbejdelsen af analytiske dokumenter. Forbindelserne mellem UNCTAD-sekretariatet og repræsentanterne for civilsamfundet bør være gennemsigtige og foregå inden for rammer, der sikrer retssikkerheden. Det er af afgørende betydning, at disse repræsentanter udvælges med omhu og på grundlag af deres kompetence.

UNCTAD bør være debatforum for repræsentanter for civilsamfundet for handels- og udviklingsspørgsmål.

64. I forbindelse med emner, der kræver længere overvejelser, bør der tilrettelægges ekspertmøder med regelmæssige mellemrum, hvilket vil øge tilliden og medføre en bedre forståelse mellem parterne.

BILAG

I forbindelse med forhandlingerne på den 10. konference om en aftale om globalisering og udvikling kan EU med udgangspunkt i den politiske holdning beskrevet i afsnit II i denne tekst tiltræde følgende:

Betydningen af effektive institutioner og effektiv indenrigspolitik

1. UNCTAD X bør anerkende, at et **politisk klima**, der garanterer **fred, sikkerhed og stabilitet, respekt for menneskerettighederne, demokrati, retsstatstilstande og god forvaltningsskik** er en forhåndsbetingelse for en retfærdig og bæredygtig udvikling.

UNCTAD X bør derfor pege på behovet for **institutionelle reformer og institutionsopbygning** og derved skabe og konsolidere de nødvendige forudsætninger for en sådan politik, der må tage udgangspunkt i ansvarsbevidste regeringer, der fører en gennemsigtig politik og prioriterer forebyggelse og bekæmpelse af **korruption** højt.

Juridiske rammer til sikring af et demokratisk samfund og en markedsbaseret økonomi er en vigtig bestanddel i den institutionelle struktur.

2. Drøftelserne på konferencen bør betone, at reduktionen af det demokratiske underskud bidrager til et øget politisk engagement og støtte fra offentligheden til indenrigspolitiske reformer. I den forbindelse bør konferencen understrege betydningen af **civilsamfundets** deltagelse i etableringen af demokratiske, politiske rammer, og mere generelt i hele udviklingsprocessen, og den bør endvidere påpege, at udviklingen af en **social kapital** gennem civilsamfundets institutioner er et nyttigt element til fremme af ligelig og bæredygtig økonomisk vækst.
3. UNCTAD X bør understrege, at integreringen af udviklingslandene i verdensøkonomien i vid udstrækning afhænger af, om det i forbindelse med **de økonomiske og finansielle reformer** vil lykkes at etablere et stabilt og åbent makroøkonomisk miljø, der kan sikre stabilitet, en mere ligelig indkomstfordeling, jobskabelse og fattigdomsbekæmpelse, og som kan ligge til grund for udbygningen af den private sektor og fremme både interne og udenlandske private investeringer. Den bør også påpege, at **strukturelle tilpasninger** stadig er af afgørende betydning for mange udviklingslande.

Desuden bør UNCTAD X anbefale gennemførelsen af en **anden reformrunde**, der skal beskæftige sig med spørgsmål vedrørende det **finansielle systems** administrative og institutionelle kapacitet, samt hvordan det fungerer. Et sådant system skal være i stand til at modstå både interne og eksterne finansielle kriser. Det bør indeholde strenge tilsynsregler, øget gennemsigtighed og offentliggørelsesprincipper. På kort sigt kan det, medens overvågningen og reguleringen af finanssektoren forbedres og styrkes, vise sig gavnligt at kontrollere kapitalbevægelserne. Reformerne af det finansielle system bør også fremme udviklingen af bæredygtige institutioner for mikrofinansiering.

4. Drøftelserne på UNCTAD X bør på ny understrege, at en sund **konkurrencepolitik** er af afgørende betydning for udviklingen af en velfungerende markedsøkonomi i

udviklingslandene og for beskyttelse af forbrugernes interesser. Liberaliseringen af markederne bør derfor ledsages af indførelsen af nationale konkurrenceregler, der er tilpasset disse markeds udviklingsniveau. UNCTAD X bør også påpege betydningen af regler, der opnås enighed om internationalt set inden for rammerne af WTO vedrørende intern konkurrencelovgivning samt regelsæt for internationalt samarbejde.

5. De juridiske rammer bør sikre, at forbrugernes interesser også beskyttes gennem indførelse af forbrugerbeskyttelsesstandarder.
6. UNCTAD X bør understrege den **private sektors** rolle som "lokomotiv" for økonomisk vækst og påpege dens muligheder for at styrke udviklingslandenes konkurrenceevne og deres integration i verdensøkonomien. Desuden er den private sektor, navnlig dens mere uformelle dele, den vigtigste jobskabelsesfaktor i langt hovedparten af udviklingslande.

UNCTAD X bør ligeledes pege på, at den private sektor er et vigtigt element i civilsamfundet, at dens ansvar bør anerkendes, samt at den bør leve op til dette ansvar. Dette indebærer behov for en dialog mellem den offentlige og den private sektor med henblik på at fastlægge deres respektive ansvarsområder, at påpege svaghederne i forretningsverdenen samt i markedsfunktionerne og fastlægge klare og entydige forvaltningsregler på de forskellige niveauer (lokalt, nationalt, regionalt og globalt).

Konferencen bør derudover anerkende, at der nu foreligger en konsensus vedrørende behovet for at fremme en integreret indfaldsvinkel (på makro-, meso- og mikroniveau) ved at søge at definere hovedaktørerne og forsyne dem med den nødvendige støtte til institutionsopbygning. Da landene befinder sig på meget forskellige udviklingstrin (også inden for de enkelte landes grænser), også hvad angår decentraliseringsprocessen, vil det være fornuftigt at fokusere på den lokale dimension i udviklingen af den private sektor. Desuden bør decentralisering og regional integration betragtes som gensidige støttepillere i bestræbelserne på at fremme bæredygtig udvikling i forbindelse med globaliseringsprocessen.

7. Effektive **offentlige myndigheder** er af afgørende betydning. Statsmagts rolle i den forbindelse bør være tydeligt fastlagt med udgangspunkt i dialogen med civilsamfundet, navnlig den private sektor.
8. UNCTAD X bør også beskæftige sig med de specifikke problemer, som **råvareafhængige** lande (i de fleste tilfælde de mindst udviklede lande) står overfor. Den bør understrege de strukturelle vanskeligheder, der er forbundet med den uelastiske efterspørgsel efter råvarer i importlandene, den på lang sigt nedadgående prisudvikling for mange råvarer samt prisernes ofte voldsomme udsving. Konferencen bør også pege på konsekvenserne af disse strukturelle vanskeligheder i forbindelse med eksportindtægterne for producentlandene, for deres økonomiske vækst og for indkomstfordelingen.

UNCTAD X bør derfor anerkende behovet for diversifikationspolitikker som en effektiv strategi til at bryde råvareafhængigheden og stabilisere eksportindtægterne. Konferencen bør også beskæftige sig med spørgsmålet om styrkelse af konkurrenceevnen gennem liberalisering og privatisering af diverse sektorer, institutionsopbygning, investering og uddannelse, risikoforvaltning samt en mere ligelig indkomstfordeling i råvaresektorerne.

9. Konferencen bør også tage hensyn til, at der både i producent- og forbrugerlande i stadig stigende grad stilles spørgsmålstejn ved det hensigtsmæssige i de nuværende internationale råvareaftaler og indlede en debat om perspektiverne for internationalt samarbejde på dette område.
10. UNCTAD X anerkender den vigtige rolle, som **informations- og kommunikationsteknologierne** spiller i forbindelse med udviklingen i den internationale handel. Anvendelsen af disse nye teknologier inden for alle samfundets sektorer har skabt den såkaldte **informationssamfundsrevolution**, der åbner nye muligheder for udviklingslandene men også indeholder nye risici for marginalisering af informationsfattige befolkninger og lande.

Konferencen bør derfor understrege vigtigheden af, at udviklingslandene gennemfører politikker, der tager sigte på at løse deres infrastrukturproblemer og skabe et miljø, der kan tiltrække avancerede teknologier, således at de kan få gavn af informationssamfundet. Disse politikker bør inkludere oprettelsen af relevante regelsæt for de berørte sektorer, liberalisering af telekommunikationsmarkedet, investeringer på uddannelses-, forsknings- og teknologiområdet samt offentlige foranstaltninger til gavn for informationsfattige grupper.

I den forbindelse bør UNCTAD X understrege betydningen af "**vidensstrategier**" med henblik på at skabe forudsætningerne for at indsnævre den teknologiske kløft og fremme det kognitive samfund og en vidensmotiveret økonomi.

11. Konferencen bør understrege betydningen af **social og menneskelig udvikling**. Den bør gøre det klart, at den økonomiske integration af udviklingslandene i verdensøkonomien samt fremme af bæredygtig udvikling og retsstatstilstande ikke er et realistisk mål, hvis man ikke tager hensyn til de menneskelige og sociale faktorer.

UNCTAD X bør understrege udviklingsstrategiernes sigte om **større lighed i forbindelse med fordelingen af afkastet af den økonomiske vækst**. Strategiernes bør også sikre beskyttelsen af **udsatte** grupper, navnlig **børn**, og hjælpe de **fattige, kvinder, og oprindelige befolkningsgrupper** med at få adgang til og drage fordel af de økonomiske muligheder, som globalisering og liberalisering åbner mulighed for. Der bør også afsættes tilstrækkelige ressourcer til **uddannelse** og **sundhed**, da en indsats inden for disse områder kan få positiv indvirkning på bestræbelserne på at hæve levestandarden. Desuden er en sund og veluddannet arbejdsstyrke en af mange forudsætninger for at tiltrække udenlandske investeringer.

Konferencen bør opfordre regeringerne til i udviklingspolitikken udtrykkeligt at prioritere **bekæmpelse** og på langt sigt afskaffelse af **fattigdom**. I den forbindelse bør regeringerne sigte på at opnå kohærens mellem socialpolitikken og den økonomiske politik og udvikle mulighederne for at integrere målsætningen om fattigdomsbekæmpelse i disse politikker.

I den forbindelse bør UNCTAD X understrege betydningen af **fundamentale sociale rettigheder** som forudsætning for bæredygtig udvikling. Regeringerne i udviklingslandene bør sikre, at reformer, der fremmer og støtter eksporten ikke hæmmer gennemførelsen og overvågningen af lovgivning, der opfylder internationalt anerkendte aftaler om grundlæggende arbejdsnormer.

Endvidere bør konferencen anmode donorer og det internationale samfund om at sikre, at fattigdomsbekæmpelse indtager en central plads i samarbejdspolitikken på udviklingsområdet, og at handels- og udviklingspolitikker gensidigt styrker hinanden som led i fattigdomsbekæmpelsen.

12. **Ansvaret** for gennemførelsen af politiske og økonomiske reformer påhviler hovedsageligt landene selv. Konferencen bør imidlertid understrege behovet for, at **donorerne og det internationale samfund** generelt **konstruktivt støtter** reformer i udviklingslandene. Politisk dialog, udviklingssamarbejde og økonomiske og handelsmæssige forbindelser er gensidigt afhængige elementer i den samlede støtte, donorerne yder udviklingslandene. I den forbindelse er det på sin plads at gøre opmærksom på den **vigtige rolle, som UNCTAD's spiller** i forbindelse med at støtte udviklingslandenes reformproces.
13. UNCTAD X bør også erkende, at indenrigspolitiske reformer ikke kan pålægges udefra. De vil ikke blive gennemført, hvis ikke landene selv står inde for gennemførelsen, så de kan tilpasses de specielle forhold, der gør sig gældende i de enkelte lande og til det pågældende lands interne konsensus i overensstemmelse med **ejerskabsprincippet. Civilsamfundet**, der både er modtager såvel som kanalisator af udviklingshjælpen kan bidrage til tilpasningen af udviklingssamarbejdet til lokale forhold og bidrage til intern reformkonsensus.

***Udviklingslandenes deltagelse i det multilaterale handelssystem:
Årtusindskifteforhandlingsrunden, handelspræferencer og regional
integration
Handels- og miljøspørgsmål***

14. UNCTAD X bør på ny understrege, at udviklingslandenes progressive integration i det **multilaterale handelssystem** er af afgørende betydning for deres udvikling.

Konferencen bør også understrege, at en sådan integration i stor udstrækning vil afhænge af, om de indenrigspolitiske reformer lykkes, og om økonomiernes konkurrenceevne forbedres. Reformerne bør støttes af det internationale samfund gennem øget og bedre fokuseret og koordineret faglig bistand som del af en overordnet indsats i bestræbelserne på at opnå øget politisk kohærens. Konferencen bør også understrege behovet for at sikre politisk kohærens mellem udviklingssamarbejdspolitikken og handelspolitikken med henblik på at fremme såvel økonomisk vækst som fattigdomsbekæmpelse.

Samtidig bør konferencen anerkende nødvendigheden af, at det multinationale handelssystem støtter den bæredygtige udvikling og i passende omfang tager hensyn til de specifikke økonomiske og sociale forhold i udviklingslandene, navnlig de mindst udviklede, uden at det skader det fælles mål om handelsliberalisering.

Udviklingslandenes aktive deltagelse inden for **WTO**, navnlig i den **kommende forhandlingsrunde** er af stor betydning for forsvaret af deres interesser. I forbindelse med tidsplanen for den nye runde bør der ofres særlig opmærksomhed på forholdet mellem handel og udvikling med henblik på at øge udviklingslandenes interesse i at deltage aktivt. UNCTAD kommer til at udgøre et vigtigt *debatforum* og vil få betydning for konsensusopbygning både før og efter forhandlingerne.

Det multilaterale handelssystem og den fælles målsætning om handelsliberalisering skal bibeholdes, men **sær- og fortrinsbehandling** er et nyttigt værktøj, når der skal tages hensyn til udviklingslandenes (navnlig de mindst udviklede) specielle forhold og til deres administrative og institutionelle begrænsninger, under forudsætning af, at de også opmuntres til gradvist at åbne deres økonomier for konkurrence fra udlandet.

15. Udviklingslandene, navnlig de mindst udviklede, bør fortsat kunne benytte sig af **præferenceordninger** i forbindelse med adgang til industrilandenenes markeder, idet handelsbegunstigelser sammen med andre udviklingsstrategier udgør en vigtig faktor, der i høj grad er med til at lette udviklingslandenes integrering i den globale økonomi. Der bør opfordres til anvendelse af foranstaltninger som positiv særbehandling under de generelle præferenceordninger sammenholdt med en bæredygtig politik og multinationale standarder.

UNCTAD X bør også på ny understrege betydningen af princippet om fri adgang for stort set alle produkter fra de mindst udviklede lande, et princip, der allerede anvendes af EU.

16. UNCTAD X bør gentage, at **regional integration mellem udviklingslandene** i overensstemmelse med WTO-reglerne er et nyttigt skridt på vejen mod integration af udviklingslandene i det multilaterale handelssystem.

Regional integration fremmer væksten og medfører øget handel, på grund af de stordriftsfordele, det medfører, og desuden giver det mulighed for diversifikation af de nationale økonomier, specialisering på regionalt niveau og bedre ressourceallokering, således at der sikres mere effektiv grænseoverskridende konkurrence på de regionale markeder. Den regionale integration hjælper således udviklingslandene med at styrke deres konkurrenceevne og giver dem mulighed for nemmere at tilpasse sig de nye internationale betingelser. Desuden virker større regionale markeder mere tiltrækkende på udenlandske investorer.

Konferencen bør understrege, at de regionale integrationsprocesser styrker troværdigheden til og gennemførelsen af institutionelle og makroøkonomiske reformer. De giver bedre mulighed for at fastlægge ensartede regler inden for handelsrelevante områder såsom konkurrence, direkte udenlandske investeringer og intellektuelle ejendomsrettigheder, hvilket bidrager til et bedre investeringsklima. Integrationsprocesserne gør det nemmere at udvikle de regionale infrastrukturer, der er nødvendige for den økonomiske udvikling, såsom transport og telekommunikationsnetværk og, alt afhængig af hvilken form for økonomisk integration, der er tale om, giver de mulighed for koordinering og dermed rimelig konvergens mellem de makroøkonomiske politikker, hvilket øger den regionale økonomiske stabilitet. Desuden kan handelsforhandlinger på regionalt niveau i udstrakt grad bidrage til en grundig forberedelse og konsensusopbygning på regionalt niveau i forbindelse med samtidige eller fremtidige multilaterale forhandlinger i WTO, hvilket gør det nemmere for udviklingslandene at deltage i det multilaterale handelssystem.

Regional integration er også et effektivt middel til hindring af konflikter.

17. **Nord-syd regionale handelsaftaler** er et yderligere skridt mod udviklingslandenes deltagelse i verdensøkonomien på lige vilkår. På baggrund af de specielle forhold, der gør sig gældende for udviklingslandene, bør forhandlinger om indgåelse af aftaler om nord-syd integration være så fleksible som muligt, samtidig med at de naturligvis skal være i overensstemmelse med WTO-reglerne. Sådanne integrationsaftaler bør ledsages af støtteforanstaltninger i overgangsperioden mod større åbenhed med henblik på at forhindre en skæv fordeling både af omkostningerne ved den nødvendige tilpasning og af rationaliseringsgevinsterne ved den gensidige handelsliberalisering.
18. UNCTAD X bør understrege hensigten om, at øget liberalisering på handelsområdet og større grad af **miljøbeskyttelse** skal komplementere hinanden med henblik på at sikre en bæredygtig udvikling. Multilaterale forhandlinger og aftaler om handel og miljø bør være i overensstemmelse med de principper, der blev opnået enighed om på Rio-konferencen.

Eksterne ressourcer til udvikling: Bistand og direkte udenlandske investeringer

Gældsproblemet

19. Idet betydningen af **udviklingsbistand** for udviklingslandene, navnlig de mindst udviklede, understreges, kunne UNCTAD X udtrykke bekymring over nedgangen i den offentlige udviklingsbistand i de senere år.

Man kunne derfor opfordre donorerne til at fortsætte og styrke deres indsats hvad angår offentlig udviklingsbistand med henblik på at opfylde den internationalt anerkendte målsætning på 0,7% af BNP. Det er afgørende at sikre, at udviklingsbistanden bidrager til effektivisering af indenrigspolitiske tiltag i modtagerlandene og til at styrke deres institutioner.

Dette kan ske ved systematisk at sammenkæde udviklingsbistanden med bæredygtige og retfærdige udviklingskriterier, såsom DAC's generelle indikatorer for bæredygtig udvikling, gennem fastsættelse af mål for økonomisk velfærd, social udvikling og miljømæssig bæredygtighed. De mål, der opstilles via disse indikatorer, er udtryk for, at man ønsker, at der i forbindelse med udviklingssamarbejdet ikke kun skal stilles makroøkonomiske og strukturelle krav, men også krav om sociale, økonomiske og miljømæssige reformer.

Samtidig bør det internationale samfund bestræbe sig på at fremme modtagerlandenes medansvar for udviklingsprogrammerne.

20. I udviklingslandenes bestræbelser på at sikre en bæredygtig udvikling er det for mange af dem blevet af afgørende betydning at kunne tiltrække **direkte udenlandske investeringer**, og disse er da også en yderst vigtig kilde ikke kun til kapitaltilførsel, men også for tilførsel af virksomhedsledelsesprincipper, teknologi og knowhow. Direkte udenlandske investeringer stimulerer handel og konkurrence og letter adgangen til eksportmarkeder, og endelig repræsenterer de en strategisk "genvej" til styrkelse og opbygning af lokale industrisammenslutninger.

UNCTAD X bør derfor understrege betydningen af direkte udenlandske investeringer i processen mod bæredygtig udvikling, og idet den peger på den ulige fordeling af de direkte udenlandske investeringer, bør den understrege behovet for

øget og mere fokuseret udviklingsbistand med det formål at støtte udviklingslandenes bestræbelser på at gennemføre en relevant politik og vedtage relevant lovgivning, der kan tiltrække udenlandske investeringer.

UNCTAD X bør også pege på det nyttige i internationalt anerkendte regler for direkte udenlandske investeringer med udgangspunkt i WTO-principperne om ikke-diskrimination med det formål at sikre et verdensomspændende stabilt, gennemsigtigt og forudsigeligt investeringsklima.

21. **Gældsbyrden** (navnlig for de stærkt gældsplagede fattigste lande) kan være stærkt hæmmende for væksten, dels fordi den virker afskrækkende på udenlandske investorer, dels fordi afdragene opsluger en alt for stor del af skatteindtægterne. Den er meget ofte en hindring for investeringer i de sociale og miljømæssige sektorer og er derfor skadelig for en bæredygtig udvikling på lang sigt. UNCTAD X bør anerkende, hvor alvorligt dette problem er og understrege, at initiativer til gældssanering altid bør ledsages af reformer, der sikrer, at de derved frigivne ressourcer anvendes til fattigdomsbekæmpelse og inden for sundheds- og undervisningssektoren. UNCTAD X bør udtrykke sin billigelse i forbindelse med de bestræbelser, som donorer inden for rammerne af HIPC-initiativet, udfolder med henblik på at gøre gældsbyrden tålelig for lande, der fører en fornuftig strukturtilpasningspolitik. Konferencen bør også understrege, at man i forbindelse med en mere rundhåndet attitude bør sikre, at der ikke foretages ændringer, der skader de traditionelle udviklingsforanstaltninger.

Styrkelse af strukturen i det internationale finansieringssystem

22. Med henblik på i størst muligt omfang at reducere risiciene i forbindelse med den globale integration af finansmarkederne, ville det være ønskeligt, om UNCTAD X understregede, at valutamarkederne i udviklingslandene bør liberaliseres på en forsigtig og afbalanceret måde, og at der bør tages særlig hensyn til etableringen og gennemførelsen af acceptable normer og regler med henblik på at sikre stabiliteten og i størst muligt omfang undgå, at der opstår såvel nationale som internationale kriser. Øget faglig bistand er nødvendigt med henblik på at støtte udviklingslandenes og de spirende økonomiers finansielle systemer, så de lever op til internationale standarder.
23. Internationale finansielle institutioner, såsom IMF, Verdensbanken og BIS bør i højere grad tage ved lære af den finansielle krise i Asien. De må til stadighed tilpasse deres roller og funktioner til et stadig mere integreret finansielt system. Det er vigtigt at øge gennemsigtigheden og overvågningen, effektivisere evaluering og bedømmelse af finansielle risici samt finde løsningsmodeller til, hvordan den private sektor på rimelig vis kan deltage i kriseforebyggelse og -løsning.

Fremme af multilaterale normer for bæredygtig udvikling

24. UNCTAD X bør udtrykke støtte til etableringen af **multilaterale normer** inden for 6 hovedområder. Det første gælder **direkte udenlandske investeringer**, hvor formålet er sikring af et verdensomspændende stabilt og forudsigeligt klima for investeringer på lang sigt. Dernæst er der behov for at forenkle og harmonisere **formaliteterne på handelområdet**. Det tredje område er **miljøspørgsmålene**, hvor man bør understrege komplementariteten mellem handel og miljøbeskyttelse og horisontale spørgsmål, såsom multilaterale miljøbeskyttelsesaftaler. To andre områder er **skatteregler** og **international konkurrencepolitik**, der er af afgørende betydning med henblik på at skabe lige vilkår for virksomheder, alt imedens man sikrer sig, at konkurrencen på skatteområdet mellem landene og konkurrenceskadelige tiltag ikke får indflydelse på bestræbelserne på at sikre bæredygtig udvikling. Endelig bør de **sociale standarder** effektiviseres, navnlig hvad angår anerkendelse af et sæt minimumsregler for arbejdstagerrettigheder.